

چکیده کتاب شجره طوبی

۱. تعریف شجره طوبی و شجره زقوم.
۲. علت نامگذاری این کتاب بنام شجره طوبی.
۳. ذکر اهمیت حدیث عقل و جهل بعنوان پدیده علمی از مکتب آل محمد علیهم السلام.
۴. منظور نظر خدا از نزول این آیه شریفه: يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ. (حجرات)
۵. نتیجه دعوت پیغمبران و کتب آسمانی.
۶. با وجود این که تنها ملاک برتری بین انسان‌ها، ایمان و تقوا است، چرا گاهی برتری‌های مالی و جسمی بین انسان‌ها، سبب حاکمیت آنها بر دیگران می‌شود؟
۷. ظهور ارزش و امتیاز انسان در سایه سه چیز است.
۸. معیار سنجش ارزش هر شیئی به میزانی است که برای انسان قابل استفاده و حیاتبخش باشد.
۹. حالات سه گانه انسان در برخورد با اجتماع.
۱۰. توصیف انسان مترقی و متمدن از زبان قرآن.
۱۱. اقسام خدمات انسانی که به جامعه خدمت می‌کند و در مقابل خدمت خود از جامعه انتظار مزد و تشکر دارد.
۱۲. انسان بی تفاوت به انسان‌ها و اجتماع خود، حتما مضر به جامعه است.
۱۳. کلمه زوج به تمام معنا برای انسان‌ها چه زمانی حکمفرما خواهد بود؟
۱۴. ارزش هر موجودی به آثار و خاصیت او بستگی دارد.

۱۵. معرفی چهارکلمه حکمت.
۱۶. توضیح این که: «دو علت مادی و صوری در خارج از وجود خدا ایجاد می‌شود» از بیان مولا امیرالمؤمنین ع.
۱۷. توضیح علت غایی بعنوان چهارمین کلمه حکمت.
۱۸. در عالم طبیعت هیچ مخلوقی، بدون فایده و بدون اثر وجود ندارد.
۱۹. فوائد و نتایجی که در هر یک از موجودات عالم هست و برای آن ساخته شده‌اند، به خدا برنمی‌گردد بلکه به مخلوق خدا برمی‌گردد.
۲۰. ذکر هدف خداوند متعال از خلقت عالم.
۲۱. موجودات و مخلوقات عالم طبیعت اسباب و ابزاری به دست قدرت خدا هستند ولیکن منافع وجودی آنها مورد احتیاج خداوند متعال نیست.
۲۲. هر یک از موجودات عالم دارای دو اثر هستند.
۲۳. تمام عالم خلقت کتابی است که خداوند به دست قدرت خود آن را ساخته و نوشته است و هر یک از مخلوقات عالم کلماتی هستند که در صفحه وجود نگاشته شده‌اند.
۲۴. در پیدایش علم و دانش باید انسانها را فرد دوم و خدا را فرد اول شناخت.
۲۵. هدف نهایی خدا از پیدایش مخلوقات، ظهور علم و معرفت است که خود به دو عامل وابسته است.
۲۶. ذکر اهمیت زوجیت و ازدواج در زندگی انسان‌ها.
۲۷. معرفی آثاری که در وجود یک انسان در تمام مراحل زندگی نهفته شده و به وسیله زوجیت و ازدواج ظاهر می‌شود.

۲۸. قیمت و ارزش هر انسانی، همان است که برای خود پسندیده و انتخاب کرده است.
۲۹. تدبیر و هدف‌گیری کارها با انسان و مهندسی راه‌های وصول به هدف، با خداوند متعال است.
۳۰. ذکر اهداف زن و مرد در ازدواج.
۳۱. جمله امام حسین ع در مورد وصول به معارف الهی و لذائد علم.
۳۲. ازدواج‌هایی که به دلیل مال و ثروت و یا کسب و هنر طرفین صورت می‌گیرد به تجارت و خرید و فروش شبیه‌تر است تا ازدواج و همکاری زن و مرد.
۳۳. راه رسیدن انسان به هدف‌های عالی الهی و انسانی.
۳۴. فرمایش امیرالمؤمنین ع در تفویض امر خود به خدا.
۳۵. معرفی خلاصه هدف‌های سه‌گانه مادی، انسانی و الهی انسان‌ها در ازدواج.
۳۶. تعریف هدف مادی انسان در ازدواج.
۳۷. تعریف هدف انسانی مربوط به خود و خانواده در ازدواج.
۳۸. اهداف انسانی انسان‌ها در ازدواج در سه مرحله قابل توسعه و گسترش است.
۳۹. پاسخ به کسانی که پیغمبر اسلام و ائمه اطهار را متهم به تبعیض نژادی نموده و گفته‌اند که آنها در قانونگذاری و طرح‌ریزی برنامه‌ها و تعلیمات دینی به فرزندان و اولاد خود نظر خاصی داشته‌اند و از نظر استفاده از بیت المال آنها را بر دیگران مقدم داشته‌اند.
۴۰. بیان دو مورد جهت اثبات مساوات و موااسات در کار پیغمبر اسلام ص و ائمه اطهار ع.

۴۱. در دین مقدس اسلام و عدالت عمومی آن، انسانها از نظر حقوق بیت المال در حد مساوی هستند، هیچ کس نباید محرومیت مالی داشته باشد، ولیکن امتیازات معنوی و مقامی مربوط به اهل ایمان و تقوی هست.

۴۲. ذکر اهمیت موضوع ازدواج در رابطه با شجرهٔ انسانیت.

۴۳. ذکر ثمراتی که لازم است از شجرهٔ زندگی انسان بوجود آید.

۴۴. منظور از کفویت و برابری در ازدواج چیست؟

۴۵. حق انسان همان است که خداوند در عالم برای او آفریده و مقدر کرده است و یا در آنهایی است که خود می‌داند و می‌فهمد و برای رسیدن به آن فعالیت می‌کند؟

۴۶. حقوق انسان در تقدیر خدا و از نظر کتاب خدا چگونه است؟

۴۷. حقوق انسان بر طبق خواهش و استعداد او چگونه است؟

۴۸. شرح سه نوع نعمتهائی را که خداوند در دنیا و آخرت برای انسان آفریده و زن و مرد به میزان مساوی از این سه قسم نعمت برخوردار هستند.

۴۹. ذکر حقوقی که نتیجه اولین قدم ازدواج است.

۵۰. در هیچ مرحله‌ای از مراحل زندگی، مالکیت بین زن و شوهر به وجود نمی‌آید.

۵۱. منظور از حقوق قانونی و اخلاقی بین زن و شوهر چیست؟

۵۲. ذکر حقوق قانونی مردان بر زنان.

۵۳. ذکر حقوق قانونی زنان بر مردان.

۵۴. چه زمانی یک زن ناشزه محسوب می‌شود؟

۵۵. برای پیدایش همسری کامل، زنان و مردان بایستی به چهار صفت مجهز باشند.
۵۶. دلیل سلب حق تجدید فراش از مردان چیست؟
۵۷. بزرگترین رقم حقی که زن و شوهر بر یکدیگر پیدا می‌کنند، حقوق همسری و کفویت بین آنهاست.
۵۸. فرمایش خداوند متعال در آیه‌ای که به مردان اجازه طلاق می‌دهد «فَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ وَأَنْتُمْ أَعْلَمُونَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ» - بقره چیست؟
۵۹. بین انسانها دو نوع حقوق به وجود می‌آید که با اجرای یکی از آن دو نوع، عدالت به وجود می‌آید، و با اجرای حق نوع دوم، احسان به وجود می‌آید.
۶۰. توصیف شجره زندگی در راه تکامل.
۶۱. فرزندان، تقدیمی‌های پدر و مادر به زندگی آخرت هستند.
۶۲. در زندگی آخرت پدر و مادرها به تقاضا و فعالیت فرزندان زنده می‌شوند.
۶۳. ذکر راهکاری برای پدر و مادرها در راه پیدایش فرزندان صالح.
۶۴. دو اصلی که در امر ازدواج و قانون کفویت و همسری بدان تشویق شدند.
۶۵. چطور می‌توان گفت از لقمه‌های حلال، انسان‌های خوب و اطفال خوبی به وجود می‌آیند و از لقمه‌های حرام، بچه‌های بدی تولید می‌شوند؟!
۶۶. حلال و حرام در طبیعت درست مانند حلال و حرام در احکام و اخلاق است.
۶۷. حلال و حرام در طبیعت دو خاصیت بزرگ دارد.
۶۸. ذکر دلایل سه‌گانه وجود محرمات.

۶۹. آیا افکار و اعمال مردم، مولود تربیت‌ها و افکاری است که در آنها به وجود آمده یا مولود تغذیه و موادی است که ساختمان بدن آنها را تشکیل داده است؟ (آیا صددرصد تربیت حاکمیت دارد و یا تغذیه یا هر کدام پنجاه درصد در سرنوشت انسان موثرند؟)
۷۰. فرمایش امام صادق ع در مورد حدیث جنود عقل و جهل .
۷۱. هدف امام صادق ع از بیان حدیث شریف عقل و جهل چه بود؟
۷۲. هدف از ایجاد اقتضائات مزاج و طبیعت در انسان چیست؟
۷۳. عامل ایجاد حرکت و جهش انسان به سوی مشتتهیات و رفع نیازها چیست؟
۷۴. اولین دو صفتی که از جهت مادیت و روحانیت انسان سرچشمه می‌گیرد و پایه تکامل و یا تنزل او به شمار می‌رود صفت خیر و شر است.
۷۵. تعریف صفت تصدیق و جحود.
۷۶. گزارشات غیبی پیغمبران در سه اصل خلاصه می‌شود که هیچ‌یک از این سه اصل برای انسان‌های معمولی قابل کشف و درک نیست.
۷۷. تصدیق خبر مخبرین و پیغمبران از چه راهی امکان‌پذیر است؟
۷۸. چه کسانی قادر به تصدیق گفته پیغمبران نخواهند بود؟
۷۹. تصدیق به صحت گفته پیغمبران و تصدیق به حقانیت خود آنها، از سه راه ممکن است که دو راه آن قابل اعتماد است.
۸۰. خاصیت روح ایمان و تقوی در انسان و وجه تمایز آنها با سایرین.
۸۱. تعریف دو حالت تکاملی انسان به اسم رجاء و قنوط.

۸۲. معرفی مکتبی که در انسان قنوط و ناامیدی به وجود می‌آورد و انسان را در بن‌بست قرار می‌دهد.
۸۳. علت این که برخی انسان‌ها با این که ثروتمند هستند دست به خودکشی می‌زنند و خود را از بین می‌برند چیست؟
۸۴. حالت رجاء و امیدواری یگانه عامل محرک در انسان است که او را به سوی زندگی بهتر و عالی‌تر حرکت می‌دهد.
۸۵. آزادی انسان‌ها در زندگی یک آزادی نمایشی و ظاهری است.
۸۶. معرفی اقتضائاتی که انسان را ملزم به شکرگذاری و اطاعت خدا و یا وادار به طغیان و سرکشی می‌کند.
۸۷. بیان ویژگی انسان شاکر به نعمت‌های خدا.
۸۸. عقل انسان در انسان طمع به وجود می‌آورد و طبیعت انسان در او یأس و ناامیدی نسبت به آینده ایجاد می‌کند. تقسیم طمع به دو قسم ممدوح و مذموم.
۸۹. طمع بستن به نعمت‌های خداوند متعال و اظهار احتیاج به سوی او، در ضمن استعمال جملات دعا، به معنای تنبلی انسان و واگذاری کارها به خداوند متعال نیست.
۹۰. آیا ممکن است روشی اتخاذ کنیم تا در ضمن فعالیت و حرکت برای آبادانی دنیا و استفاده از منابع طبیعت، کاسب دین و آخرت هم باشیم؟
۹۱. آیا آبادی آخرت از طریق آبادی دنیا و یا از طریق خرابی دنیا و یا از طریق استیلا است که نسبت به دنیا بی‌تفاوت و بدون نظر باشیم؟
۹۲. هر چه انسانها در زندگی خود تا ابد لازم دارند و از آن بهره می‌برند، خداوند در کره زمین آفریده و کلید آن را هم در خلقت به انسان سپرده است.

۹۳. با وجود این که عالم طبیعت برای انسان ثروت و قدرت است، فقر انسان به چه دلیل است؟
۹۴. تقسیم‌بندی منابع ثروت و قدرت دنیا برای انسان و شرط استفاده از آنها.
۹۵. ذکر معنای فرمایش امام حسن مجتبی ع از این حدیث مشهور (من لامعاش له لامعاده).
۹۶. استجاب دعا که ما هر چه می‌خواهیم از خدا بخواهیم و او دعای ما را مستجاب کند و ما را به آنچه خواسته‌ایم برساند، دارای چه شرایطی است؟
۹۷. ذکر ویژگی انسان حریص.
۹۸. بیان ویژگی انسان متوکل.
۹۹. توکل به خدا به معنای بیکاری و تنبلی نیست.
۱۰۰. تعریف صفت قسوت و مقابل آن رأفت.
۱۰۱. تعریف دو قسم غضب ممدوح و مذموم.
۱۰۲. معرفی دو جایی که هر انسانی بر انسان دیگر حق پیدا می‌کند.
۱۰۳. توصیف اعمال جاهلانه.
۱۰۴. علت این که انسان موجودی جاهل است چیست؟
۱۰۵. علت این که هر انسانی به جهل خود از علم خود نزدیکتر است؛ چیست؟
۱۰۶. هر عملی که انسان انجام می‌دهد و هر سخنی را که می‌شنود، آن عمل و سخن ممکن است در سه مرحله برای انسان ضرر و مسئولیت به وجود آورد.
۱۰۷. در چه صورتی انسان موجودی عفیف و پاک تلقی می‌شود؟
۱۰۸. وجه تشابه صفت زهد و رغبت با عفت و تَهْتُّک.

۱۰۹. زهد و رغبت به معنای ترک دنیا و یا طلب آن نیست.
۱۱۰. وصف صفت تواضع و مقابل آن کبر.
۱۱۱. چرا هرچه بر مقام و فضیلت متواضع افزوده می‌شود تواضع و متانت آنها بیشتر می‌شود؟
۱۱۲. بیان تفاوت صفت توّوده با صفت حلم.
۱۱۳. معرفی اقسام انسان‌هایی که با آنها روبرو هستیم.
۱۱۴. ذکر وظایف ما مقابل اقسام متفاوت انسان‌ها.
۱۱۵. چه اعمالی لهو و لعب نام گرفته می‌گیرد؟
۱۱۶. در هر مجلسی که نشسته‌اید حق مجلس را بپردازید.
۱۱۷. ذکر خاصیت عقل.
۱۱۸. انسان مؤمن و خردمند پیش از اقدام به هر کاری، حالت استسلام پیدا می‌کند.
۱۱۹. ویژگی انسان متکبر، و علت ایجاد این ویژگی در او.
۱۲۰. حالت انسان تسلیم در برابر مقام خداوند متعال، و رمز پیدایش این حالت در ایشان.
۱۲۱. انسان در زندگی مانند شجره است که در مسیر حوادث و ابتلائات رشد می‌کند.
۱۲۲. یگانه ثمره شجره وجود انسان رابطه توحیدی و استفاده از لطف و کرم خداست.
۱۲۳. ذکر خاصیت مصیبت‌ها، بلاها و ابتلائات، در زندگی انسان.
۱۲۴. مصیبت برای آدم صبور، یکی است که عبارت است از همان مصیبت ولی برای انسان بی‌صبر دو برابر می‌شود.
۱۲۵. معرفی سه قسمت از ظلم انسان‌ها.

۱۲۶. به چه دلیل شرک، ظلم بزرگ نامیده شده است؟
۱۲۷. تن به مظلومیت دادن همان قدر گناه دارد که انسان، ظالم و ستمکار باشد.
۱۲۸. معنای صحیح لعن و نفرین.
۱۲۹. یکی از دلایل ضعف و زبونی انسان مظلوم و وظیفه آن مقابل این حالت.
۱۳۰. مفهوم عفو و صفح.
۱۳۱. انسان عاقل غنی می‌شود و انسان جاهل فقیر و محتاج می‌ماند، یعنی چه؟
۱۳۲. مفهوم استادی و شاگردی در دعای سحر.
۱۳۳. سهو و تذکر به معنای آشنائی به جزئیات مسائل است.
۱۳۴. وجه تشابه بین سهو و تذکر با حفظ و نسیان.
۱۳۵. منظور خداوند از این آیه که می‌فرماید: هرکس از دین ما اعراض کند در تنگی معاش قرار می‌گیرد، ما او را نایبنا وارد صحرای محشر می‌کنیم، چیست؟ (آیه ۱۲۶ سوره طه)
۱۳۶. تعریف عاطفه در دو قسم عاطفه انسانی و حیوانی.
۱۳۷. بزرگترین مورد قطعی که زیاد باعث شقاوت انسان می‌شود قطع رحم است.
۱۳۸. سخن امیرالمؤمنین ع در مورد اهمیت جذب انسان‌ها و ارتباط با آنها.
۱۳۹. چه زمانی آمادگی ایجاد حالت حرص و طمع در انسان بوجود می‌آید؟
۱۴۰. هدف خداوند متعال از ایجاد غریزه حرص و طمع در انسان چیست؟
۱۴۱. تعریف دو قسم قناعت ممدوح و مذموم.
۱۴۲. هر انسانی در حشر با انسان‌های دیگر صاحب دو حقوق نسبت به دیگران است.

۱۴۳. تنها نیرویی که انسان را به خدمات ارزنده وادار می‌کند نیروی عقل و ایمان است.
۱۴۴. هر جا مودت باشد، محبت هم وجود دارد اما ممکن است محبت باشد ولی مودت وجود نداشته باشد، همین طور هر جا عداوت باشد بغض و کینه هم وجود دارد ولی ممکن است بغض و کینه باشد و عداوت ظهور نداشته باشد.
۱۴۵. رسول اکرم ص اجر رسالت خود را چه چیز قرار می‌دهد؟
۱۴۶. ذکر تفاوت عاطفه با مودت.
۱۴۷. نیروی عقل، انسان را از خودگرایی به جامعه‌گرایی انتقال می‌دهد و از این راه، او را وادار به محبت و مودت دیگران می‌کند.
۱۴۸. تعریف مفهوم وفا و ویژگی انسان وفادار.
۱۴۹. صفت وفاداری فقط و فقط بین انسان‌های با ایمان به وجود می‌آید، چرا؟
۱۵۰. معرفی صفت غدر و مکر در مقابل صفت وفا.
۱۵۱. معرفی انسان در مسیر تقدیر الهی.
۱۵۲. تعریف صراط مستقیم.
۱۵۳. مبدأ و منتهای حرکت انسان در مسیر تکامل چه زمانی است؟
۱۵۴. بزرگترین سرمایه و بهترین مرکب حرکت و رمز موفقیت انسان به سوی مقصد چیست؟
۱۵۵. پیدایش حالت اطاعت چگونه حالتی است؟
۱۵۶. برای رهائی از گناه و معصیت، بهترین وسیله، درک مبدأ و منتهای زندگی است.
۱۵۷. زمان ایجاد حالت توسعه‌طلبی و جاه‌طلبی در انسان.

۱۵۸. بیان علت این که انسان‌های جابر و ظالم در تاریخ، اولیاء خدا و پیغمبران را به قتل رسانیده‌اند.
۱۵۹. معرفی ویژگی انسان‌های خاضع و خاشع.
۱۶۰. عقل در وجود انسان مانند چراغی است که در خانه روشن می‌شود و هر چیز را آن چنان که هست به انسان نشان می‌دهد.
۱۶۱. خاصیت روشن شدن چراغ عقل در قلب انسان.
۱۶۲. دنیا دائما آنچه را بخشیده، پس می‌گیرد، کاش از اول بخیل بود و چیزی نمی‌بخشید.
۱۶۳. چه کسانی در بلا قرار می‌گیرند و چه کسانی سالم هستند و به سوی سلامتی می‌روند؟
۱۶۴. کیفیت نگاه انسان عاقل و با ایمان به زندگی.
۱۶۵. انسان‌های جاهل دو برابر به خسارت و بلا مبتلا می‌شوند.
۱۶۶. محبت رابطه‌ای است بین دو نفر انسان عاقل و متدین نسبت به یکدیگر که منشاء ظهور آن علاقه، دین و ایمان به خداوند متعال است.
۱۶۷. تعریف جامع محبت و تفاوت آن با عاطفه.
۱۶۸. چرا نوع ارتباط والدین با فرزندان خود و انسان‌های کافر به خدا را علاقه و عاطفه می‌نامند نه محبت؟
۱۶۹. ممکن نیست انسان مؤمن به دیگران بغض پیدا کند.
۱۷۰. صدق و کذب گاهی مربوط به گزارشات و اخباری است در زندگی دنیاست و گاهی مربوط به گزارشاتی است از خدا و عالم آخرت و حقایق مربوط به آینده و قیامت.
۱۷۱. رمز موفقیت اکثریت کفار در زندگی خود و روابط سیاسی و اقتصادی با سایر ملت‌ها، نسبت به مسلمان‌ها، صداقت و امانت آنها است.

۱۷۲. کذب و دروغگوئی، دو ثروت بزرگ را از کف انسان‌ها خارج می‌کند.
۱۷۳. چه عاملی باعث می‌شود انسانی زبان به کذب و دروغ بگشاید؟
۱۷۴. صدق و کذب، مربوط به گفتار و گزارشات انسان است، و حق و باطل، مربوط به هدف‌های مادی و معنوی انسان است.
۱۷۵. ویژگی انسان‌هایی که اهل حق نام گرفتند.
۱۷۶. تعریف حق و باطل.
۱۷۷. در آیه ۱۸۸ سوره بقره، منظور از این که گفته شده اموال یکدیگر را به باطل نخورید مگر از طریق تجارت با جلب رضایت یکدیگر، چیست؟
۱۷۸. عقل انسان تنها نیروئی است که انسان را وادار به رعایت حقوق خدا و حقوق انسان می‌کند.
۱۷۹. اهمیت صفت امانتداری از بیان امام سجاد ع.
۱۸۰. توصیه امیرالمؤمنین ع در عهدنامه‌ای که برای مالک اشتر می‌نویسد.
۱۸۱. تعریف ریشه‌ای کلمه امانت.
۱۸۲. هر انسانی باید برای انسان‌های دیگر عامل امنیت باشد.
۱۸۳. حق هر انسانی بر انسان دیگر به همان میزانی است که آن انسان بر این انسان حق دارد.
۱۸۴. منظور از تساوی کیفی و تفاوت کمی در رعایت حقوق انسان‌ها چیست؟
۱۸۵. انسان‌ها در حقوق انسانی که همان تساوی کیفی باشد، برابر یکدیگرند و در حقوق مالی که مالکیت و مدیریت مال و ثروت باشد، نسبت به یکدیگر تفاوت پیدا می‌کنند.
۱۸۶. تعریف ریشه کلمه اخلاص.

۱۸۷. ملاک ارزش انسان‌ها همان چیزی است که آن را می‌خواهند و به کف می‌آورند.
۱۸۸. صفت شهامت برای کدام دسته از انسان‌ها قابل انطباق است؟
۱۸۹. تعریف کلمه سیادت از بیان حضرت رسول ص.
۱۹۰. تفاوت مفهوم فهم و غباوت با شهامت و بلاغت.
۱۹۱. توصیف انسان فهیم و فهمیده.
۱۹۲. ذکر خاصیت عقل در انسان.
۱۹۳. راه نجات در غباوت به معنای کُند ذهنی و کُند فهمی، خلوص در عبادت است.
۱۹۴. در بیان امیرالمؤمنین ع انسان، عالم کبیر است و ماسوای انسان، عالم صغیر.
۱۹۵. تعریف خداوند متعال از نفس بعنوان سازمان مرکزی وجود انسان.
۱۹۶. تعریف جامع صفت معرفت و افرادی که دارای معرفت هستند.
۱۹۷. انسانی که به فضیلت مدارا مجهز است، صددرصد اجتماعی و علاقه‌مند به حشر و زندگی با انسانها است.
۱۹۸. توصیف ریشه کلمه مدارا.
۱۹۹. وصف صبر و مدارای مولای متقیان حضرت علی ع.
۲۰۰. حکمت صبر و مدارای حضرت علی ع و گذر زمان بیست و پنج سال خانه‌نشینی.
۲۰۱. تناسب صفت مدارا با صفت مکاشفه و پرده‌داری.
۲۰۲. علت حرمت غیبت در اهمیت مدارا با مردم.
۲۰۳. انسان‌ها موظفند ارزش اجتماعی یکدیگر را در غیاب هم حفظ کنند.

۲۰۴. همه انسان‌ها اسیر معلومات خود هستند.
۲۰۵. امام ع فرمودند: استر ذهبك و ذهابك و مذهبك، یعنی ثروت و هدف و دین خود را از دیگران مستور بدار.
۲۰۶. فرمایش امام صادق ع در مورد حسن ظن و خوش‌گمانی به افراد.
۲۰۷. ذکر داستان زید بن حارثه و عبدالله ابی (منافق درجه یک زمان حضرت رسول اکرم ص) و نزول سوره منافقین درباره آن.
۲۰۸. توصیه دین مقدس اسلام در برخورد و معاشرت و رویارویی با مردم.
۲۰۹. دین اسلام اجازه تجسس در چه زمانی به انسان را داده است؟
۲۱۰. بایستی در معاشرتهای ساده، حسن ظن داشته باشیم و در واگذاری حقوق محتاط باشیم.
۲۱۱. بیان تفسیر لغوی صلوات.
۲۱۲. برای این که انسان آگاهی کامل به نقائص و قصور استعداد خود پیدا نماید بایستی خود را با خدای سازنده و آفریننده طبیعت قیاس کند. (ضرورت برپاداشتن نماز)
۲۱۳. ائمه اطهار ع فیض‌گیری از خداوند متعال را حقیقت نماز و عبادت می‌نامند.
۲۱۴. تعریف لغوی کلمه فطرت.
۲۱۵. ذکر هدف خداوند متعال از جعل قانون صوم و صیام.
۲۱۶. جهاد به معنای مبارزه با موانع حرکت و فعالیت برای وصول به مقصد است.
۲۱۷. جهاد در شرع اسلام به دو قسمت جهاد اکبر و جهاد اصغر تقسیم شده است.
۲۱۸. نکول به معنی حالت سستی و تنبلی در انجام کارهای خیر و باز ماندن از راه تکامل است.

۲۱۹. انسان برای کسب موفقیت و پیروزی بایستی در سه جهت فعالیت داشته باشد.
۲۲۰. تعریف ریشه کلمه حج.
۲۲۱. علت نامگذاری فریضه بزرگ به کلمه حج چیست؟
۲۲۲. بندگی خدا جوهر گرانبهائی است که نتیجه آن پیدایش آقائی و آزادی برای انسان است.
۲۲۳. توصیه دین مقدس اسلام در حفظ آبروی دیگران.
۲۲۴. ذکر یکی از صفات نایب امام و مرجع تقلید.
۲۲۵. در جامعه بشریت رعایت دو حقوق سفارش شده است.
۲۲۶. خداوند می‌فرماید: اگر کسی انسانی را به قتل برساند مثل این است که همه انسانها را کشته و اگر او را زنده کند مثل این است که همه انسانها را زنده کرده است، قتل و احیای یک نفر چه ارتباطی به قتل و احیای تمام مردم دارد که در این زمینه هشدار داده شده است؟
۲۲۷. ذکر دو راهی که از آن راه‌ها محبت بوجود می‌آید.
۲۲۸. حکمت این همه احکام اجتماعی که در دین اسلام جعل شده است.
۲۲۹. معرفی یک نمونه محبت طبیعی و تکوینی.
۲۳۰. نظر به این که احسان به مردم، کاری بسیار بزرگ و سنگین است خداوند چه تخفیفی قائل شده است؟
۲۳۱. صدی نود منشأ افکار فرزندان از محیط زندگی است و صدی ده از محیط خانواده.
۲۳۲. مولی امیرالمومنین ع سفارش فرموده‌اند که در تربیت فرزندان خود محیط زندگی آنها را در نظر بگیرید و آنها را برای زمان خودشان بسازید.
۲۳۳. ذکر دلیل حشر فرد مسلمان با کافر.

۲۳۴. منظور از ارتباط با کفار چیست؟
۲۳۵. رمز موفقیت در حفظ دین و عقیده کامل و درست خود.
۲۳۶. معرفی حق فرزندان بر پدر و مادر خود در سه مرحله از بیان امیرالمؤمنین ع.
۲۳۷. راه حفظ فرزندان در دین خود، هنگامی که با هر مرام و عقیده‌ای روبرو شدند چیست؟
۲۳۸. ذکر اهمیت رعایت حقوق فرزندان توسط والدین خود، و احترام فرزندان به آنها.
۲۳۹. انسان‌ها چه هدفی از اعمال خیر خود می‌توانند داشته باشند؟
۲۴۰. شرط اصلاح جامعه و زندگی انسان‌ها چیست؟
۲۴۱. ذکر یگانه عامل صلح جهانی و عدالت جهانی.
۲۴۲. چنانچه کار و کوشش همه انسانها در زندگی دنیا به منظور جلب رضایت خدا باشد، احتیاجات مادی و معنوی آنها چگونه تامین می‌شود؟
۲۴۳. معرفی یکی از عواملی که به کلی جنگ و نزاع و اختلاف را از میان مردم برمی‌دارد.
۲۴۴. همه جا منافقین ثمرات وجودی مؤمنین را در اختیار خود قرار داده و از آن بهره‌مند می‌شوند.
۲۴۵. اثبات این که مردمی که طالب خدا و حقیقت هستند جلوترند از کسانی که طالب دنیا و مادیات هستند.
۲۴۶. یکی از نتایج بزرگی که از اصلاح هدف به وجود می‌آید، پیدایش تعادل در خواهش‌های مادی و رفع تزاحم و تنازع بقاء است.
۲۴۷. یگانه عاملی که قدرت دارد از توسعه‌طلبی انسان بکاهد، چیست؟
۲۴۸. تعریف معرفت و عرفان و تقسیم ادراکات انسان بر دو قسم.
۲۴۹. چه زمانی انسان، عارف به وجود خدا می‌شود؟

۲۵۰. معروف و منکر در معنای اجتماعی خود چگونه اعمالی است؟
۲۵۱. ذکر دستور اسلام در نمایش گفتار و بیانات خود در برخورد با مردم.
۲۵۲. دین مقدس اسلام کسانی را که پیشرفت‌های خود را به رخ دیگران می‌کشند، به عنوان یک جانی و جنایتکار محکوم می‌کند.
۲۵۳. ذکر قسمتی از دستورات اخلاقی در بیانات ناب امام صادق ع.
۲۵۴. با توجه به این که خداوند متعال در آخر سوره الضحی می‌فرماید: **وَ أَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ**، یعنی نعمت‌های پروردگار خود را به مردم بازگو کن، چرا ثروتمند و هنرمند باید ثروت و هنر خود را از دیگران پنهان دارد و متظاهر به فقر و بی‌هنری و یا جهل و بی‌سوادی باشد؟
۲۵۵. تعریف ریشه کلمه تقیه و فرمایش امام صادق ع در این زمینه.
۲۵۶. بیان نقش و اهمیت عمل تقیه در حفظ اسرار ائمه ع و عدم رعایت آن، در شهادت آنها.
۲۵۷. تقیه در مذهب شیعه یکی از اصولی است که رعایت آن از جانب ائمه اطهار علیهم‌السلام واجب و لازم شناخته شده است.
۲۵۸. حکم تقیه در اولین مرتبه درباره عمار یاسر نازل شد.
۲۵۹. آیه ۱۰۶ از سوره نحل یک اصل کلی و قانون کامل غیر قابل نسخی برای تمام دوستان خدا در محیط زندگی با بیگانگان است. **(مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ)**
۲۶۰. دین خدا آن دینی است که مردم به آزادی و بر پایه عقل و دانش خود آن را می‌فهمند و مایه سعادت خود می‌دانند و قبول می‌کنند. دینی که به طمع و یا ترس باشد دین خدا نیست.

۲۶۱. ذکر علت عدم قبول خلافت توسط امیرالمؤمنین ع در زمان خودشان.
۲۶۲. امام صادق ع می‌فرماید: دین مقدس اسلام از نظر حقایق و قبول حق و باطل، به وسیله افکار و استعداد مردم، مانند حرم و کعبه است.
۲۶۳. مسلمانان در مسیر عقل و فکر خود به سوی شناخت حق و حقائق بر دو قسمند.
۲۶۴. تعریف جامع عمل تقیه.
۲۶۵. ذکر اهمیت و ضرورت عمل تقیه.
۲۶۶. انصاف به معنای این است که انسان در برخوردهای اجتماعی خود، از آن حقوقی که انتظار دارد از دیگران به او برسد عین همان حقوق را به دیگران برساند.
۲۶۷. موجودیت انسان و شخصیت و ارزش او به دو چیز بستگی دارد. (خود شخص و جامعه)
۲۶۸. انسانی که خود را از جامعه جدا می‌داند، مثل طلائی است که زیر خاک دفن شده و ارزش طلا ندارد.
۲۶۹. توصیه ائمه اطهار ع در معرفی انصاف.
۲۷۰. تهیه به معنای ایثار که در بهره‌برداری از وجود خود، دیگران را بر خودم مقدم می‌دانم. (مربوط به صفات تهیه و بغی)
۲۷۱. در صورتی مردم برای تو هستند و مال و ثروت آنها برای تو قابل استفاده است، که تو برای مردم باشی.
۲۷۲. تعریف جامع ریشه کلمه بغی و تفاوت آن با صفت تهیه.
۲۷۳. معرفی سه قسم از آنچه بدن و لباس و یا روح انسان را آلوده می‌کند.
۲۷۴. در شرع اسلام خیلی به تنظیف و نظافت سفارش شده است.
۲۷۵. آلودگی‌هایی که مانع قبول نماز می‌شود، بر دو قسم است.

۲۷۶. هر حادثه‌ای که وضو و غسل را بر انسان واجب کند، حدث می‌نامند.
۲۷۷. تفاوت حدث با خبث.
۲۷۸. انسانهای مشرک (کسانی که منکر خدا هستند و غیر خدا را می‌پرستند)، نجس هستند.
۲۷۹. ذکر تفاوت بین طهارت و نظافت.
۲۸۰. تعریف تزکیه و اهمیت حضور آن در انسان.
۲۸۱. انسان بایستی در سه مرحله اظهار حیات کند تا یک زنده کامل باشد.
۲۸۲. معرفی ویژگی کسانی که به بی‌حیایی و بی‌شرمی معروفند.
۲۸۳. نیروی عقل، انسان را مربوط به جامعه می‌کند و او را اجتماعی بار می‌آورد.
۲۸۴. مقاصد انسانها بر اساس علم و دانشی که دارند بر سه قسم است.
۲۸۵. بهترین راه به سوی هدف‌های مادی و معنوی، راه مستقیم است.
۲۸۶. یکی از مشکلات در زندگی انسان، پیدا کردن راه راست به سوی هدف‌های مادی و معنوی اوست.
۲۸۷. خداوند در کتاب خود وعده می‌دهد روزی هر انسانی را به او برساند.
۲۸۸. معرفی سه قسم از موانع، سر راه ظهور تکامل انسان که مایه‌ی تعب و مشقت او می‌شود.
۲۸۹. سفر تکاملی انسان درست مانند سفر و حرکت او از شهری به شهر دیگر هست.
۲۹۰. معرفی منتهای زندگی انسان بعنوان جایی که در آن به آرامش و راحتی می‌رسد.
۲۹۱. اولین رمز پیروزی انسان، کمک خواهی و پناهندگی به خداست.
۲۹۲. ذکر موارد استعمال کلمات صعب و سهل.
۲۹۳. آیا حرکت به سوی خدا و درک حقایق، اختیاری است یا اجباری؟

۲۹۴. عقل نیروئی است که زمام زندگی انسان را به خدا وامی‌گذارد و نفسِ انسان را به خدا مربوط می‌سازد.

۲۹۵. نیروی مُدرکِ انسان از طریق کیفیت ادراک به سه قسمت تقسیم می‌شود.

۲۹۶. هر عاقلی مستحق بهشت و زندگی آخرت است.

۲۹۷. تعریف کلمه مبارک و علت این که کلمه برکت و مبارک در روئیدنی‌ها و رستنی‌ها و اعمال انسان که

برکات به وجود می‌آورد، استعمال شده است چیست؟

۲۹۸. ذکر خاصیت عقل و ایمان در رشد انسان.

۲۹۹. فرمایش خداوند متعال در تعریف وجود انسان با برکت.

۳۰۰. تعریف کلمه عفوی که از خدا یا بزرگان دین انتظار داریم.

۳۰۱. تعریف ریشه کلمه بلا.

۳۰۲. مؤمن دائماً در عافیت است ولیکن کافر و منافق، به بلا و مصیبت و زیان و ضرر مبتلا می‌شود.

۳۰۳. آیا ارزش انسان مربوط به تعداد اجزاء و موادی است که صورت آن را تشکیل داده و یا تمامی ارزش‌ها

مربوط به همان یک حقیقت بنام جان و روان است که به اجزاء و سلولها حیات بخشیده است؟

۳۰۴. تقسیم‌بندی مکتسبات انسان به سه دسته.

۳۰۵. تعریف مال و ثروت و علم و هنر مُرده.

۳۰۶. امام صادق ع: از خصائص عقل، پیدایش قوام در زندگی انسان است و از خصائص جهل و نادانی

پیدایش مکاترت بدون قوام.

۳۰۷. تعریف حکمت در آیه شریفه: *يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا* (نقره).

۳۰۸. نتیجه مطلوب از هر صنعت و عملی که مایه ظهور صنعت و عمل می‌شود و کلیه حرکات و سکانات سازنده در قالب وصول به همان نتایج مطلوب قرار می‌گیرد، علت غائی و نتیجه است.
۳۰۹. تنها نیروئی که پیش از اقدام به عمل، انسان را به فوائد و نتایج نهائی آن مربوط می‌سازد و نفع و ضرر آن را در برخورد با حقوق انسانها در نظر انسان مجسم می‌سازد، نیروی عقل است.
۳۱۰. اعمال انسان از نظر ارتباط به سه نتیجه، عمل صالح نامیده می‌شود.
۳۱۱. توصیف پرستش و بندگی خدا.
۳۱۲. توصیف زیبایی از صفت وقار و متانت.
۳۱۳. خداوند متعال مؤمنین را به کوهها تشبیه می‌کند و در وصف مؤمن گفته‌اند: المومن کالجبل الراسخ لایحرکه العواصف.
۳۱۴. یگانه راه رشد کیفی انسان، ازدیاد نیروی روح ایمان به خداوند تعالی و حرکت در مسیر اطاعت او و تغذیه از علم و دانش است.
۳۱۵. یگانه عامل پیدایش وقار و سنگینی، درک عظمت خداوند متعال و ارتباط فکری و عقلی انسان به وجود اوست.
۳۱۶. تفاوت انسان‌هایی که از روح ایمان برخوردارند با کسانی که فاقد روح ایمان هستند.
۳۱۷. معرفی دو چیز که درک وجود آنها ممکن است انسان را از هوی و هوس باز دارد.
۳۱۸. معرفی دو حال و دو عاملی که باعث می‌شود انسان سنگین وزن شود، چنان ثقلی به دست آورد که کوهها و کرات آسمانی قابل مقایسه با او نباشد.
۳۱۹. معنای لغوی غفران.

۳۲۰. تفاوت عمل عفو با غفران.
۳۲۱. هر گناهی در دو جا اثر به وجود می‌آورد و آن دو اثر موجبات عذاب شخص گناهکار را فراهم می‌سازد.
۳۲۲. ما انسانها در ابتدای زندگی در قیاس با خطی که خداوند جلوی ما رسم فرموده و از آن تعبیر به دین و صراط مستقیم کرده است. سه حالت پیدا می‌کنیم.
۳۲۳. یگانه راه علاج خسارت‌ها و ضررها توبه است.
۳۲۴. تعریف ریشه کلمه ذنب و مذنب.
۳۲۵. چه زمانی انسانی مذنب شناخته می‌شود؟
۳۲۶. این که پیغمبران همه جا واجب است که طالب مغفرت و غفران باشند به چه معناست؟
۳۲۷. بیان نمونه حرکات پیغمبران گذشته، جهت نشان دادن تفاوت ایمان و فضیلت آنها با هم.
۳۲۸. این که گفته شده تقصیر انسان، گناه هست نه قصور او، به چه معناست؟
۳۲۹. انسان باید سعی کند اعمال صالح خود را در حال ارتباط به خدا و استعانت از او انجام دهد.
۳۳۰. وجه تمایز انسان مؤمن و کافر، در تفکرات و کوشش‌های در حال ارتباط و استعانت از خدا و یا در حال بدون ارتباط و استعانت از خداست.
۳۳۱. منظور از استعانت و کمک‌خواهی از خدا به وسیله نماز در آیه و استعینوا بالصبر و الصلاه چیست؟
۳۳۲. قول و عمل انسان‌های مؤمن مانند بذری است که در جامعه انسان‌ها کاشته می‌شود.
۳۳۳. دین مؤمن و اعمال او چه زمانی به ثمر می‌رسد؟
۳۳۴. تعریف کلمه دعا و دعوت.

۳۳۵. هدف خدا از جعل دستورات دینی، پیدایش حالت دعا و خواهش بوده است.

۳۳۶. پیدایش حالت دعا یگانه راهی است برای نیرو گرفتن انسان از منبع قدرت خدا.

۳۳۷. فرمایش رسول خدا ص که می‌فرماید: هر عمل حقی حقیقتی دارد. به چه معناست؟

۳۳۸. اصل وجود احتیاجات و ابتلائات، به جای خود، دو عامل اصلی برای تشدید حرکت در وجود انسان است.

۳۳۹. معرفی چهار عامل حرکت در وجود انسان.

۳۴۰. حرکت در شعاع تفویض و تسلیم، یگانه عاملی است که انسان را به انتهای کمال و یا معراج واقعی می‌رساند.

۳۴۱. پیدایش نشاط و سرور در انسان چه زمانی ممکن خواهد بود؟

۳۴۲. منظور امام صادق ع از این که نشاط، از مقتضیات عقل بوده و کسالت از مقتضیات جهل است، چیست؟

۳۴۳. نشاط و فرح در برابر یکدیگر مانند صفت عشق و میدان بروز آن هست.

۳۴۴. کارهای مفید و منتج در انسان، نشاط بوجود می‌آورد و نتایج آن کارها، مایه تفریح و فرح انسان می‌شود.

۳۴۵. انسان با هر نوع محدودیت و قید و قیود، ناسازگار و ناجور است.

۳۴۶. چه موانعی انسان را در تلاش و کوشش خود محدود می‌کند و او را از وصول به خواسته‌ها و نیازهای واقعی باز می‌دارد؟

۳۴۷. راهکار خداوند متعال برای رفع جهل و نادانی انسان.

۳۴۸. ختم نبوت از جانب خداوند متعال به معنای ختم علم و حکمت است.
۳۴۹. علت این که با ختم علم و حکمت لازم است رسالت شود، چه بوده است؟
۳۵۰. چگونه نعمت‌های خدا بر تمامی افراد بشر قسمت می‌شود و در این تقسیم و شرکت، کثرت افراد، نقصانی در سهم هیچیک از افراد بشر به وجود نمی‌آورد؟
۳۵۱. دین مقدس اسلام راه سعادت انسانها را منوط به دو چیز می‌داند.
۳۵۲. حکمت ایجاد برنامه‌های خدماتی وسیع بین افراد بشر چیست؟
۳۵۳. علت این که انسان‌ها اطفال خود را از اطفال دیگران بیشتر دوست دارند، چیست؟
۳۵۴. منظور از اقامه صلوات و اداء زکات در دین مقدس اسلام چیست؟
۳۵۵. خداوند در آیه جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ (آل عمران)، زندگی در یک جهان نامتناهی را به انسان وعده می‌دهد. چگونه ممکن است انسان در زمان محدود عمر خود و مکان محدود و قدرت محدود از یک ثروت نامحدود بهره‌مند شود؟
۳۵۶. توضیح این که هر عملی که رقم کوچک آن قابل وقوع باشد، رقم بزرگ و بزرگتر از آن هم قابل وقوع است.
۳۵۷. بیان علت سرعت حرکت و یا کندی آن در هستی.
۳۵۸. به چه دلیل می‌توان گفت سیارات و کرات، به میزان حجم و وزن خود نیروی حرکت دارند و مانعی سر راه حرکت زمین نیست؟
۳۵۹. خداوند متعال وقتی بخواهد جسمی را در فضای بی‌نهایت به حرکت درآورد، آن جسم را به نیروی بی‌نهایت مجهز می‌کند که از آن نیرو به اسم اعظم تعبیر شده است.

۳۶۰. خدائی که جهان بی‌نهایت را به انسان‌ها وعده می‌دهد، او را به نیروی بی‌نهایت مجهز می‌کند که حاکم

بر ابعاد زمانی و مکانی است.

۳۶۱. دلیل غم و اندوه چیست؟

۳۶۲. معنای تام و تمام الفت و دلیل فرقت و جدایی خواهی انسان‌ها از هم.

۳۶۳. نیروی ادراک و فهم و شعور، سرچشمه دیگری دارد که از مادیت و جسمانیت انسان جداست.

۳۶۴. نیروی عقل، انسان را از حالت خودگرایی به جامعه‌گرایی و خداگرایی انتقال می‌دهد.

۳۶۵. معرفی سه رقم نعمت و لذتی که خدا برای انسان آفریده است.

۳۶۶. اقتضای جهل از داخل مزاحمت بوجود می‌آورد و با اقتضای عقل مبارزه می‌کند. اگر انسان به اقتضای

جهل کار کند، اقتضای عقل و وجدان، او را ناراحت می‌کند.

۳۶۷. توصیف صفت بُخل در علم و هنر و مال.

۳۶۸. ذکر ویژگی انسان سخاوتمند.

۳۶۹. ذکر حدیثی از امام صادق ع پیرامون صفت سخاوت و خدمت به خلق.

۳۷۰. دلیل اصرار پیغمبران بر این که انسان‌ها در خدمات و عبادات خود خلوص داشته باشند چه بود؟

۳۷۱. مزد خدمتگزاری که به منظور جلب رضایت خدا و رضایت خلق خدا به مردم خدمت کرده است،

مقابله به کیفیت است نه کمیت.

۳۷۲. کسی که با یک عامل داخلی و وجودی، امنیت پیدا می‌کند از این امنیت تعبیر به ایمان می‌شود.

۳۷۳. تعریف ذکر معروف لا حول و لا قوه الا بالله.

۳۷۴. معرفی سه نوع خطر بزرگی که برای نجات از آن نیاز به امنیت است.

۳۷۵. اگر ایمان به هدایت عقل باشد، ایمان واقعی و حقیقی خواهد بود و اگر آن ایمان به اجبار محیط یا

فشار حکومت باشد، اسلام نامیده می‌شود.

۳۷۶. سعید کامل کسی است که در علم خدا چنان است که باید باشد.

۳۷۷. اثبات این که سعادت به اراده خداوند و خواهش انسان پیدا می‌شود ولیکن شقاوت بدون خواهش

انسان و بدون اراده خدا پیدا می‌شود.

۳۷۸. انسان‌ها خواه ناخواه در ارتباط با برادران دینی خود سه حالت پیدا می‌کنند، دو حالت در حد افراط و

تفریط و یک حالت در حد اعتدال است.

۳۷۹. معرفی حالات افراط و تفریط انسان‌ها در رویارویی با یکدیگر.

۳۸۰. دستور اسلام در برخورد و رویارویی انسان‌ها با یکدیگر.